

Adroddiad i'r:	Cabinet
Dyddiad y Cyfarfod:	13 Rhagfyr 2016
Aelod / Swyddog Arweiniol:	Cynghorydd Bobby Feeley, Aelod Arweiniol Gofal Cymdeithasol a Gwasanaethau Plant/ Katie Newe, Rheolwr Tîm Cefnogi Pobl
Awdur yr Adroddiad:	Liana Duffy, Swyddog Comisiynu a Thendro Cefnogi Pobl
Teitl:	Cynllun Comisiynu Lleol Cefnogi Pobl Sir Ddinbych 2017-18

1. **Am beth mae'r adroddiad yn sôn?**

1.1. Cynllun Comisiynu Lleol (CCLI) 2017-18 ar gyfer y Rhaglen Cefnogi Pobl (CP) yn Sir Ddinbych; mae hwn yn rhoi diweddariad ar gomisiynu gan Cefnogi Pobl ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf, yn dilyn y Cynllun tair blynedd (2016-19), a gyhoeddwyd ym mis Chwefror eleni.

2. **Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?**

2.1. I ymgynghori ar y CCLI CP, gan gynnwys cynigion i reoli gostyngiadau parhaus posibl i'r Grant Cefnogi Pobl (a fodelwyd ar ostyngiad o 0% yn 2017-18 ar hyn o bryd, er bod cynlluniau wrth gefn ar gyfer 5%). Mae'r grant wedi ei neilltuo gan Lywodraeth Cymru ar gyfer Cefnogi Pobl, fodd bynnag, bydd dyraniad y grant a'r toriadau a ragwelir yn cael effaith ar wasanaethau eraill y Cyngor.

2.2. Bydd angen i'r cabinet gymeradwyo'r CCLI cyn ei gyflwyno i'r Pwyllgor Cydweithredol Rhanbarth (PCRh) a Llywodraeth Cymru ym mis Ionawr 2017

3. **Beth yw'r Argymhellion?**

3.1 Cymeradwyo Cynllun Comisiynu Lleol Cefnogi Pobl 2016-19, cyn cyflwyno'r cynllun i'r PCRh a Llywodraeth Cymru ym mis Ionawr 2016.

4. **Manylion yr Adroddiad**

4.1 Mae Cefnogi Pobl yn ffrwd ariannu gan Lywodraeth Cymru sy'n rhoi cefnogaeth sy'n gysylltiedig â thai i bobl ddiamddiffyn sydd mewn perygl o fod yn ddigartref, gan gynnwys; pobl ifanc, pobl hŷn, pobl sy'n ffoi rhag trais domestig, cyn-droseddwyr, pobl â phroblemau cyffuriau neu alcohol a phobl ag anabledau corfforol, meddyliol neu anabledau neu anawsterau dysgu. Nod cefnogaeth sy'n gysylltiedig â thai yw galluogi pobl i ddatblygu a chynnal eu hyder a'u sgiliau i fyw mor annibynnol â phosibl. Mae'r Rhaglen Cefnogi Pobl yn rhaglen gwario i arbed ac wedi dangos ei bod yn gallu sicrhau manteision ariannol a rhai nad ydynt yn ariannol.

4.2 Mae'n ofynnol i dimau Cefnogi Pobl ar draws Cymru gyflwyno Cynllun Comisiynu Lleol i'w Pwyllgor Cydweithredol Rhanbarthol ym mis Ionawr bob blwyddyn. Yn bennaf, mae'r Cynllun yn manylu ar gynlluniau a blaenoriaethau strategol a datblygu cefnogi Pobl; caiff y rhain eu llywio gan ddata a gasglwyd gan Cefnogi Pobl drwy gydol y flwyddyn, gan gynnwys tystiolaeth ymgynghori, data Mapio Anghenion, a chanfyddiadau adolygiadau strategol. Rhai enghreifftiau o'r cynlluniau a'r blaenoriaethau hyn o fewn CCLI Sir Ddinbych 2017/18 yw gweithredu darnau allweddol o ddeddfwriaeth, strategaethau cydweithio (e.e. yn rhanbarthol gyda Thimau CP eraill, ac alinio gyda Phartneriaid Mynd i'r Afael â Thlodi), ac ailfodelu'r

ffyrdd yr ydym yn darparu ein gwasanaethau (e.e. datblygu llwybr cadarnhaol y bobl ifanc).

4.3 Mae Cefnogi Pobl Sir Ddinbych wedi wynebu toriadau o fwy na 20% (£1.5 miliwn) rhwng 2012 a 2016. Rheolwyd y toriadau hyn o 2012 i 2015 heb unrhyw effaith sylweddol ar lefel y gwasanaeth, 2015-16 oedd y flwyddyn gyntaf y bu'n rhaid i Gefnogi Pobl Sir Ddinbych ddigomisiynu gwasanaethau a oedd yn berthnasol yn strategol. Mae Cefnogi Pobl Sir Ddinbych a'r gwasanaethau a ariennir gan y Rhaglen wedi wynebu pwysau sylweddol ar gyllidebau sydd eisoes yn brin, i helpu'r rhai y mae angen cefnogaeth arnynt fwyaf yn Sir Ddinbych. Mae'r gwasanaethau hyn yn cael eu darparu'n fewnol gan y Gwasanaethau Cefnogaeth Gymunedol a'r Gwasanaethau Plant a Theuluoedd, ac yn allanol gan sawl sefydliad trydydd sector.

4.4. Mae'r gyllideb ddrafft gan Lywodraeth Cymru wedi nodi y bydd y Grant Cefnogi Pobl yn gyffredinol yn aros yr un fath ar gyfer 2017-18; fodd bynnag, mae'r dyraniad terfynol ar gyfer Sir Ddinbych eto i'w gadarnhau.

4.5. Ar hyn o bryd mae Cefnogi Pobl Sir Ddinbych yn modelu eu cyllideb ar gyfer 2017-18 ar doriadau a ragwelir o 0%, gyda chynllun wrth gefn ar gyfer 5% eisoes wedi ei lunio.

4.6 Bydd Cefnogi Pobl Sir Ddinbych yn parhau i weithio'n strategol, drwy gynllunio a thrafod yn ofalus gyda darparwyr gwasanaeth a budd-ddeiliaid eraill yn lleol ac yn rhanbarthol. Mae hyn yn cynnwys parhau i drafod arbedion effeithlonrwydd ac ail-gyflunio prosiectau presennol gyda darparwyr gwasanaeth; fodd bynnag, fel yn 2016-17, efallai y bydd rhaid i Cefnogi Pobl ystyried prosiectau digomisiynu sy'n dal i fod yn berthnasol yn strategol (bydd y penderfyniadau hyn ond yn cael eu gwneud yn dilyn adolygiad gwasanaeth llawn, ac yn unol â Strategaeth Digomisiynu Cefnogi Pobl Sir Ddinbych).

4.7 Gellir dod o hyd i fanylion ar y camau gweithredu arfaethedig ar gyfer datblygu gwasanaeth ar dudalennau 19-32 y Cynllun Comisiynu Lleol.

5. **Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?**

5.1. Bydd y prosiectau a chamau gweithredu arfaethedig o fewn y Cynllun Comisiynu Lleol yn cyfrannu at gefnogi Cynllun Corfforaethol Sir Ddinbych 2012-17 yn y meysydd canlynol:

- Datblygu'r economi leol
- Diogelu pobl ddiameddiffyn a galluogi iddynt fyw mor annibynnol â phosibl
- Sicrhau mynediad at dai o ansawdd da
- Moderneiddio'r Cyngor i ddarparu arbedion effeithlonrwydd a gwella gwasanaethau i'n cwsmeriaid

5.2. Bydd cydweithio rhanbarthol ar draws Gogledd Cymru a strategaeth ranbarthol ar gyfer comisiynu a darparu gwasanaethau hefyd yn cyfrannu at reoli lleihad ym maint y grant a diogelu gwasanaethau rheng flaen.

6. **Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?**

6.1. Os bydd toriad o 5% yn cael ei wireddu, byddai hyn yn arwain at ostyngiad Grant o tua £274,485. Byddai hyn yn ychwanegol at y toriadau o £1.2 miliwn dros y 5 mlynedd diwethaf.

6.2. Mae'n anochel y bydd y toriadau hyn yn cael effaith ar y gwasanaethau mewnol a ariennir gan Gefnogi Pobl, gan gynnwys Gwasanaethau Cefnogaeth Gymunedol a

Gwasanaethau Plant a Theuluoedd. Bydd y prosiectau a'r newidiadau a nodwyd yn cael eu rheoli o fewn y gyllideb Cefnogi Pobl a ddyrannir i Sir Ddinbych gan Lywodraeth Cymru. Os na fydd y gyllideb CP yn cael ei thorri, bydd yr holl arian yn parhau i fod o fewn gwasanaethau Cefnogi Pobl (i adlewyrchu hyn, mae Cefnogi Pobl wedi cynhyrchu cynlluniau cyllideb ddrafft yn seiliedig ar 0% a thoriadau o 5% - fel uchod, ni fyddwn yn gwybod i sicrwydd nes i ni dderbyn cadarnhad gan Lywodraeth Cymru).

7. **Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Les?**

7.1 Cwblhawyd Asesiad o Effaith ar Les (AEL) ar 5 Hydref 2016. Nododd hyn bod y Cynllun wedi cael effaith gadarnhaol ar bum allan o'r saith amcan lles; ac mae'r ddau sy'n weddill yn ddiuedd. O safbwynt cynaliadwyedd, cafodd y Cynllun sgôr o 15/24 – gall hyn fod wedi'i ddylanwadu gan yr ansicrwydd ynghylch cyllideb Grant Cefnogi Pobl, fodd bynnag, byddwn yn ailystyried yr Asesiad o Effaith ar Les cyn ei gwblhau, ar ôl cael adborth y Cabinet.

7.2 Fel rhan o Strategaeth Digomisiynu Cefnogi Pobl Sir Ddinbych, bydd Asesiad o Effaith ar Les yn cael ei gwblhau ar gyfer pob prosiect yr ystyrir ei digomisiynu. Bydd arolygiadau gwasanaeth/ rheoli contract drwy gydol y flwyddyn hefyd yn sicrhau y bydd unrhyw effeithiau negyddol yn cael eu nodi a'u cydnabod.

7.3. Roedd Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb eisoes wedi cael ei gwblhau ar gyfer y CCLI ym mis Gorffennaf 2016. Cadarnhaodd hyn fod gwasanaethau Cefnogi Pobl yn cael eu defnyddio gan bob grŵp â nodweddion a ddiogelir; bod pob ymdrech resymol wedi'i wneud i ddileu neu leihau unrhyw effaith negyddol anghymesur posibl ar y rhai sydd â nodweddion a ddiogelir, ac y bydd Cefnogi Pobl yn parhau i fonitro effaith unrhyw newidiadau a wnaed. Ni nodwyd unrhyw effaith niweidiol yn yr Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb a achoswyd gan y Cynllun ar unrhyw nodweddion a ddiogelir.

8. **Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gyda'r Pwyllgorau Archwilio ac eraill?**

8.1. Yn ystod y gwaith o ddatblygu'r CCLI, mae Grŵp Cynllunio Cefnogi Pobl Sir Ddinbych (GCCP) wedi ystyried datblygiad ei holl gynnwys.

8.2 Hefyd, ymgynghorodd y Cynllun Comisiynu Lleol â dinasyddion, darparwyr gwasanaeth a budd-ddeiliaid eraill, dros gyfnod o 8 wythnos rhwng 4 Awst a 30 Medi 2016. Yn ystod y cyfnod hwn o ymgynghori, roedd adborth yn cael ei annog drwy amrywiaeth o ffyrdd, cafodd y Cynllun Comisiynu Lleol ei gylchredeg i amryw o fudd-ddeiliaid Cefnogi Pobl, gan gynnwys yr holl brosiectau a gomisiynwyd gan Cefnogi Pobl, atgyfeirwyr, cydweithwyr drwy Gyngor Sir Ddinbych gyfan, ein Partneriaid Trechu Tlodi ac asiantaethau iechyd a gofal cymdeithasol eraill yn yr ardal. Roedd Cefnogi Pobl yn bresennol mewn amryw o gyfarfodydd lle y ceisiwyd adborth e.e. Partneriaeth Plant, Pobl Ifanc a Theuluoedd a'r Grŵp Cynllunio Iechyd Meddwl. Yn ogystal, cynhaliwyd Diwrnod Cynllun Comisiynu Lleol / Cefnogi Pobl yn Neuadd y Dref, y Rhyl ar 12 Medi 2016, gyda dinasyddion a staff o amrywiaeth o asiantaethau sy'n fudd-ddeiliaid yn bresennol. Ychwanegwyd y Cynllun hefyd i wefan CSDd, o dan 'Ymgynghoriadau Cyfredol'.

8.3. Gwnaed mân newidiadau yn dilyn adborth gan y Pwyllgor Archwilio Partneriaethau ar 24 Tachwedd, 2016, sydd wedi cael eu rhannu ag aelodau GCCP. Ar ôl cael cymeradwyaeth y Cabinet, bydd y Cynllun yn cael ei gyflwyno i Bwyllgor Cydweithredol Rhanbarthol Gogledd Cymru ym mis Chwefror 2016, i hysbysu

datblygiad Cynllun Comisiynu Rhanbarthol Gogledd Cymru. Bydd y ddogfen derfynol yn cael ei chyhoeddi ar dudalennau Cefnogi Pobl gwefan CSDd a'i dosbarthu i'r holl fudd-ddeiliaid.

9. **Datganiad y Prif Swyddog Cyllid**

Polisi'r Cyngor yw trosglwyddo unrhyw doriadau ymlaen yn uniongyrchol at ffrydiau ariannu grantiau penodol ac felly bydd rhaid rheoli unrhyw ostyngiadau pellach o fewn yr adnoddau sydd ar gael.

10. **Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn wneud i'w lleihau?**

10.1. Bydd y cynigion i reoli'r gostyngiad mewn arian grant yn 2016-17 yn rhesymol yn seiliedig ar ffigwr tybiedig o 0%, er bod cynllun wrth gefn mewn grym hefyd i reoli gostyngiad o 5%. Gallai toriadau pellach sy'n fwy na 5% beri risgiau sylweddol i wasanaethau a defnyddwyr gwasanaeth:

10.2. Mae maint a natur byr-rybudd toriadau o'r fath yn ei gwneud yn anodd penderfynu am sut i weinyddu'r toriadau hyn mewn modd strategol a thryloyw. Efallai y bydd maint y toriadau yn cael effaith anghymesur ar rai darparwyr llai sydd ag ychydig iawn o le ar gyfer arbedion effeithlonrwydd.

10.3. Mae'n rhaid i doriadau gael eu hystyried yn rhanbarthol - nid yn unig bod yna wahaniaeth bosibl mewn barn ynghylch blaenoriaethau rhanbarthol i ariannu, ond gallai lefel y toriadau ansefydlogi darparwyr cyfan sy'n gweithio ar draws y rhanbarth.

10.4. Gall hyn beri sgil-ffeithiau a fyddai'n niweidio hyder darparwyr a'r berthynas dda sydd gennym gyda nhw - gellir rheoli hyn i ryw raddau drwy barhau i rannu gwybodaeth berthnasol gyda darparwyr.

10.5. Ni fydd yn bosibl rheoli toriadau o'r maint hwn dim ond drwy ailfodelu gwasanaethau i ddod o hyd i arbedion effeithlonrwydd, ond bydd yn golygu bod angen digomisiynu gwasanaethau cyfan sy'n darparu cefnogaeth o ansawdd uchel. Bydd hyn yn effeithio'n uniongyrchol ar wasanaethau rheng flaen a bydd yn lleihau cefnogaeth sydd wir ei hangen ar gyfer rhai trigolion yn Sir Ddinbych. Mae Cefnogi Pobl Sir Ddinbych wedi datblygu Strategaeth Ddigomisiynu er mwyn rheoli'r broses hon mewn modd teg a thryloyw.

10.6. Mae Cefnogi Pobl yn lleddfu'r baich ar wasanaethau statudol sydd eisoes wedi'u gwasgu, fel y Gwasanaethau Cymdeithasol, Iechyd a'r Heddlu, trwy weithio i atal sefyllfaoedd o argyfwng. Bydd toriadau pellach i Cefnogi Pobl yn rhoi hyd yn oed mwy o bwysau ar wasanaethau statudol.

10.7. Mae Cefnogi Pobl hefyd yn allweddol iawn yn eu cefnogaeth i ddarparu Deddf Tai (Cymru) 2014 a Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014.

10.8. Yn y blynyddoedd blaenorol rydym wedi derbyn rhwyd arbed ar ffurf cronfa wrth gefn Cefnogi Pobl, fodd bynnag, ni fydd ar gael eleni na'r flwyddyn nesaf ychwaith gan y bydd y gyllideb yn cael ei defnyddio gan Wasanaethau Cymorth Cymunedol CSDd i liniaru effaith y toriadau i wasanaethau mewnol – o ganlyniad i doriadau Grant Cefnogi Pobl a thoriadau pellach i gyllideb y Gwasanaethau Cymdeithasol.

10.9. Mae Cefnogi Pobl Sir Ddinbych yn cyflwyno cynllun wrth gefn i Grŵp Cynllunio Cefnogi Pobl i baratoi ar gyfer toriadau sy'n fwy na 5%.

10.10. Ym mis Medi 2015, pleidleisiodd Cyngor llawn Sir Ddinbych yn unfrydol o blaid y cynnig i amddiffyn cyllideb Cefnogi Pobl rhag toriadau pellach, ac i gefnogi ymgyrch genedlaethol 'Dewch i Barhau i Gefnogi Pobl' a gynhelir gan Gymorth Cymru a Chartrefi Cymunedol Cymru.

11. **Pŵer i wneud y Penderfyniad**

Mae penderfynu ar gynnwys unrhyw gynllun, strategaeth neu ddogfen bolisi arall yn gofyn am gymeradwyaeth Aelod Arweiniol y Cabinet yn unol ag Offeryn Statudol 2001 Rhif 2291 (W,179) Rheoliad 4 (3) (c) + (d)